Januaari 10
1935
№ 9 (1372)
ULAAN YDE koto

Gazar byriin proletaarinar, negedegtii!

Bur-Mongolin Ynen

BK(b) N-iin Bur. Mongoliin MK, BMASSR-iin TGK ba Burprofsoveediin eder byriin oorgan

[..]AARIIN SOVEEDUUDIIN 2-DUGAAR KURALAAS

Vөk. RAAZYMOVTO

Zyyn Sibiiriin Soveeduudiin 2 dugaar kural bol kyn [..]te Mikajiil Oosipoviç-çamadaa bolşoviigiin kaluun [..]jar kyrgene. Zyyn Sibiirlin bolşoviiguudiigi udaridag [..]-bidenii ilaltiigi emkidkegçe ba erkim udaarnig-kynde çinii ene kuralda baigaagyi çini jike gemşeltei.

Çinii zygees kizaariin azalçadiin өmenө azakuin ba [..]jol bolbosoroliin baiguulaltiin zorilgonuudiigi tabisan

Zyyn Sibiiriigi Kolbooto ulas dotoroo tyryy zergiin [..]olgoko tukai bidenii kedөlmөriiin gol şugamuudiigi [..]aasan biçegiigi aguu jike ankaraltai sonosoobdi.

Bidener bol Kizaariin byke azalçadiin nerees kyndete nөkөr Raazymov-çamadaa erçemtei kedөlmөrilkө ba çi nii tabisan zorilgonuudiigi oiriin cagta gyicedkeke bide geze bolşoviigiin katuu yge өgөnөbdi.

Bidener bol kedөө azakuin şine ziliigi erkim çanartai [..]gaar өngөrgөkө ba ulasiin urid gyicedkeke tukai kizaar [..]a mozonuudiin koorondo bykesibiiriin mөriicөө sonoskoko [..]esen duradkaliigi çini kyylieen abaabdi. Ene mөriicөө [..]ө ilaza garkiin tөlөө bykii kyçe çadalaa gargan oroldo [..]obdi.

Bidener bol socialiis sojol bolbosoroliin ba Zyyn [..]biiriigi ynekeer tyryy zergiin bolbosorongui kizaar [..]lgokiin tөlөө byke azalçadiin niitiin dobtolgo sonos[..]ko gesen 2 doki duradkaliigi çini mөn kyndetei ky[..]n abaabdi.

[..]Jarligi çini çanga bariza, bejiin çini enke mendiigi [..]eke zuuraa tyrgen cagaa bidendee-Zyyn Sibiirtee [..]aza jirekiigi çini kysenebdi.

[..]riin zuramiigi eris çangadkaka

Jerbaanovlin somonii [..]ANII ZAM" kolkooz bol [..]ө 1934 onii apreeli ne[..]iban baakanuud kolkoo[..] byrideze togtoson jum. [..]ө kabar 370 ga tariaa [..] bolzorcoo tarisan

[..]lkooz togtoson darui [..] eberte malaar MAKA[..]VAARIIN FEERME ba [..]or KONINII TAVAARIIN [..] baiguulsan baigaa Gad[..]olgoi aduu-moritoi-kamta [..]l maltai baisan baina.

[..] tus kolkooziin OTF de [..]oi konin, MTF-de 387 [..]er ba 192 tolgoi aduu[..]t tolgoi gakai kamta 1226 [..]loo. Enyygeer bolkodoo dotoroo OTF-iin mal 181 [..]u 39%, MTF iin mal 72 [..]u 22,8%, aduu-morid 9 [..]u 5% nemee. Gakai ygei 11 tolgoi gakaitai bolson

[..]oto malnuud bol өbesө[..] kangagdasan gebeç өbe[..]ormogyigeer kereglez[..]eden syri ba ceent. өbe[..] bigaada tiime sarada [..]en maliin tezeelde garga[..]n medee jөrө baikagyi. [..]feermiin malnuud ovioos [..]n tezeeleer kangagdaagyi [..]Dulaan bairaar bykiidee [..]asanç bol dutuu zyilnyyd [..]ina.

[..]kolkooziin azaliin emkidkel [..] byridkeliin kereg tonç [..]r tabigd san baika. Sçit[..] [..]ONDOG DAGBIIN ba too [..]çe BALŞIN-DORZO BAD[..] gegçed juuç kiikegyi joso[..]son dolcoinuud mөn bolno. [..]kooziin kanseliaar egleenii [..]1 cagta neegdeed, ederiin [..]-3 cagta kaagdaza kenç baikagyi [..] juma. Kanceliaarcooni keldeze ykeke[..]r kyiten, kyynii juuma biçekiin argagyi. Ene zergiin zuramtai „noj d" baina şuu.

Urgaca kubaariiin beledkeliigi DAGBIIN gegçe jabuulka neretei aad, juuç bodoto deere kiigeegyi, tus kolkoozoos kaişan geze zuga daka tukai bodolgodo kataza, suudag baina şuu. Kolkooziin tc[..] bykidkel bucaiduulaad amarkan zugadaka tanai belen bişe baika josotoi. Azalta ederni avguusta saraas koişo gargagdaagyi, zarim kyynii azalta edernyyd dansada oroogyi kajagdasan zyilnyyd ali olon baina.

Kolkooznіguud bol eder seni ilgadgyi kedelkө jum. Kanceliaariin nojod juumiin sanaigi ideed, gertee amarkan kebteke juma Tiikede, udaarniguud ba azalgyi loodornuud ton adalikan kolkoozoos idee kooloor kangagdadag baina. Kolkooziin loodornuud selpoogiin laavka dotor suglaraad yimeze, edөr ilgedeg ba arki uuka azaltai

Kolkooziin dergedeki nam komsomooliin emkinyyd bol iime baidalda sanalaa tabiza negen kemzee abka tukai oroldoson zyil jөrө baikagyi.

Iime zuramgyi baidal bol kolkooziin azakuin ba emkidkeliin talaar bekizeke zorilgodo tuiliin jike boomto uçaruulza baina.

Tus kolkooz bol 1934 ondo malazal ba tariaan azal deere amzalta tuila an bolboç, өөsediin dotoriin zuramiigi bekizyylze çadaagyi. Enyyn deerees niudarganii tegşedkel niuur deere garça baina.

Iimees tus kolkooziin pravlieeni bol kolkooziingoo yiledberi teişe niuuraaraa karaza, kedөlmөriçediin kyçiigi zөbeөr kubaarilan tabika ba loodornuudtai eris çangaar temeceke josotoi. Enyynees koişo udaarnig ba loodor kojorigi adaliaar tedken kangaza ugta bolkogyi. Ygei bol niudarganii loozongiigi belelyylsende toologdono.

Dotoriin zuramiigi erkim sainaar tabika tukai nam ba zasagiin zaabarinuudiigi cөm gyicedkeke keregtei.

„ZURGAANII ZAM" kolkooz bol soveeduudiin 6-dugaar kuraliin togtooliigi amzaltatai gyicedkekiin tula, çarmain temeceze oroko josotoi

GR. ÇIMEDIIN

Olzo kubaarida belen bişe

MUKARŞIBER. Olzo urgaciin kubaariiin beledkeliigi Bodonguudiin somonii kolkoozuud zigşyyritei muugaar jabuulza baina. Ilangajaa Leenіnii neremzete kolkooz (tyryy Nikolaajev), mөnөө kyrter tariaagaa cokizo dyyrgeegyi.

Tyynees gadna bykeli ziliin too medeenii byridkel zigşyyritei muugaar jabuulagdasan baina,

Zarim kolkoozniguudiin azalta eder kojor gurban sariin ugta biçegdeegyi ba kede çineen maka, talka abasani ugta elerze garaa edii baika jum.

Kolkooziin pravleeni bol olzo urgaciingaa kubaariigi erşemtei dyyrgekiin tus josotoi kemzee abana ygei, tus kolkooziin şalgaltiin komisa kedelne ygei.

Mөn ene kolkooziin pravleeni ba ambaarçan, s et vooduud bolon mөngө baiqçad zil dotoroo keden dakin selgegdesen deerees kooron doki toocooni mөnөө kyrter garaa ygei, zarimuud deereni mөngөn yri bolon talka, makanii gaagaşiin dokumeent ygeigeer yrisen kynyyd olon garaad keniiç idesen uusan oldokoo boliood baina

Zişeelkede: Tөmөr Ceveenii gegçe 400 tөk. mөngө dutaasan,—Kamuurov Basiiii 15 pyyd talka yrisen baiba. Ene meteer yrilte kiisen zon olon baika jum. Cag darui zokiko kemzee abagtii.

Kolkooznig

TARILGIIN BELEDKEL

Aimagiin gazariin tasaguud bol tarilgiin beledkeliin teempe ba çanariin tөlөө tyryyçiin eelzeende kariuucaka

| Ç. MITABIIN |

Yresee ceberleze baina

MUKARŞIBER. Karaşiberiin somonii Raazymoviinneremzete kolkooz bol ene zil 1206 ga. tarika tesөbtei, tyyndeni kereglegdeke 1682 ceent. erkim sain urgaka yrese 100 kubi kaasan, gagcakan yresenii ceberlelge tasaldaltai baika jum, bykii yresee janvaariiin 15-da tri jereer ceberleze gyicedkeke baina.

Kabariin tarilgada keregelegdeke 48 plyyge zasabarilaka baisanaa dekaabri 25-nii medeegeer 18 gi zasaba, basa 32 bornoi zasaka baisan aad, 12 gi zasagdaba

Mөnөө ziliingөө olzo urgaciigi kubaaza dyyrgebe. Nege azalta edertө 6 kiilo 400 graam tariaa ba 3 kiilo kartaavka kyrtebe.

Erkim sain udaarniguud gekede: Uşakoov I. bol 1000 azalta edөr geeree oloson baina, tyyndee 60 ceent. tariaa ba 30 ceent. kartaavka abaka bolbo. tyynees gadna nөk. Uşakoov bol 10 ceent. tariaa ulataa kopiraacaar damzuulan kudaldaba.

Basa Varjalomiejev Aliksei gereree 600 azalta edөr zil dotoroo oloson baina, enyyndee 36 ceent tariaa ba 18 ceent. kartaavka abana, basa 6 ceent. tariaa kopiraacada kudaldaa.

Udaarnig Ivanoov Pietor bol gereree 800 azalta edөr oloson baina, enyynde 48 ceent. tariaa ba 24 ceent. kartaavka abana, tyynees gadna 8 ceent. tariaa kopiraacada kudaldaba.

Raazymov kolkooziin geşyyd ba jazakiin zamda orobo gekede aldуu ugta bolkogyi.

Iime amzaltataigaar Raazymov kolkooz respyyblikiin VI dugaar kuraliigi ugtaba.

Sain çanartai kartaavkiin yrese beledkeke

Agiin aimagiin dotorki bykii kolkoozuud ba өmçiin azaltan bol kartaavka jikeer taridag bolzo baigaum.

Syyliin yjede ilangajaa zarim kolkoozuud bol kartaavka jikeer ariaad, tyynee muugaar kadagalza keldөөkө, gemteeke, ecesiin syylde kabariin tarilga bolkodoni „sain yresen" geze jөrdөө kelce keç „kyreedaa" gelced tarizarkidag zanşaltai bolson baina. Kyrşe suugaa Oloviaaniin, Kariimiin ba Şilkiin rajoonuudta aikabtar sain çanartai kartaavka taridag tula tendees kartaavkiin yrese soliko geze jabadal jөrө kiigdenegyi.

Ene zilde olon kolkoozuud kartaavkaniigaa 40-50% gemteesen baina. (Zugaalai, Cagaan uula ba busad).

Iimees Agiin bolşoviiguud bol kartaavkiin yresenii çanariigi karadag bolzo, ene 1935 onii kabariin tarilgada sain çanartai kartaavkiin yrese beledkeke jabadaliigi kangaka josotoi.

K. Geşyyn.

Yrese kaalgiigi өөrөө bytөke josoor jabuulna

MUKAR-ŞIBER. 8 (pooçtoor) Tus aimagiin ed kereglegçediin kopiraaciin kolboon jirke kabar 237 ga tariaa tarika baigaa, tyyndeni cokom 689 ceent. erkim sain çanartai yresen kereglegdene.

Odoo janvaari 1-nii baidalaas abaad yzekede, tus aimagiin selpoonuudiin keden ceent. yrese askasan medee aimagiin kopiraaciin kolboondo baikagyi.

Aimagiin kopiraaciin kolboonii orlogço tyryy Barsykoov gegçe kelekedee „Bi mөnөө lab yrese askalgiin todorkoi medee keleze çadakagyib" geze kariuucaka jum.

Ene bol kabariin tarilgiin beledkeliigi өөrөө bytekede naidasanii yre bolno şuu.

Bodoto baidal deere Konkoloin selpoo 56% yrese askasan baina. Bişe solpoonuud mөn Konkoloin selpoo mete daidalda.

Ed kereglegçediin aimagiin kopiraaciin kolboon tarilgiin beledkel tasalduulkiin ajuulda, katuu kemzee erene.

Şiberlin.

Azarga bukanuudta idyylke ovioos askaadyi

Aga. Mogoitiin somonii olonki kolkoozuud bol 1935 onii otonii kampaanida azarga bukanuudta idyylke zoriigotoi ovioosoor baiguulka foondiigi dekaabriiin 25 kyrter askaadyi baina.

Ene çukala asuudaliigi kerzerge gyicedkeze baisaniigi tus kyystiin MTSS iin zooteeknike nөk. Çarpaanskajaa gedeg şalgaza yzeedyi baina.

Zarim kolkoozuud ene zilde azarga bukadaa idyylke josotoi baisan ovioosoo moridtoo idyylsenç uçar bii. (Ceceglin ba busad). Ene juu zaanab gekede, өngөrөgçө zilde otonii kan paaniigi өngөrgөkedөө kiisen alduugaa dabdakamnai geze baina şuu.

Aimagiin emkinyyd bol zooteeknikiin zaabariigi keregledeg ygei feermiigi daagçadiigi ileryylen olozo tedenii aaşanuudiigi butacokiko josotoi.

Z. Cerenii.

Tarilgada koriiinkid muu beledkene

Kabariin tarilgiin beledkel Koriin aimagta tasaldaltai jabana. Yrese askalgiigi janvaari negende: kolkozuud 86,8%, өmçiin azaltan 52% emkinyyd 36,2% gyicedkesen baina

Gebeç yrese askalgiin bolzor өngөrsөөr sara ilyytei boloo. Gadna mөnkөlөlgiin foondo ba kartaavkiin yrese baiguulza eşөө dyyrgeegyi baina. Aimag dotoroo kolkoozuud mөnkөlgiin foondo 61,7% өmçiin azaltan 15 ceent. gyicedkee.

Kartaavkiin yrese kolkoozuud 26,1%, өmçiin azaltan 17,8%, emkinyyd 115% baiguulaa,

Yrese askalgiin gyicedkel bol tarilgada buzagai sula beledkeze baisaniigi ileryylze begөөd, yrese ceberleke jabadal eşөө muu teempetei jabana. Ceberlegdeegyi yresen bol yresen bişe.

Aimag dotoroo 40173 ceent. yrese ceberleke josotoi aad, zөbkөn 2721 ceent juu tesөbiin 6,7% ceberlesen baina. Gadna yresenii urgaka çadabariigi şalgaka jabadal ugta ygei.

Maşiina zasabari zarim kolkoozuud ekileegyi baina. Aimag dotoroo 220 morinii plyyg 23 seejelke bodoto deere zasagdasan baina.

MTS ba MTSS-uud kabariin tarilgiin maşiina zasabariigi opirtiiv çalan ketөlberilnөgyi. Zarim kolkoozuud bol kabar eşө өdii geze tarilgiin beledkeliigi өөrөө bytekede naidaad suuna. Ene yzelde aimagiin nam soveediin emkinyyd josotoi cokidoso өgçө çadaagyi baina şuu.

Tarilgiin beledkeliigi koriiinkid bol ene cagaa bolşoviigçalan gyicedkeke josotoi.

Griişin.

Yrese askalga gyicedkebeç ceberlelge өdii

KORI. 8 (pooçtoor) Dunda Kudanii somonii kolkoozuud ba өmçiin azaltan 1709 ceent. oroosoto tariaanii yrese askaza, tөsөbөө 103% dyyrgebe. Gadna 197 ceent. mөnkөlgiin foondo askaza, tөsөbөө 99,7% gyicedkee.

Gebeç askasan-yresee ceberleke jabadal tuiliin muu. „ULAAN malçan" kolkooz ceberlelge 100% gyicedkee, Bişe kolkoozuud ba өmçiin azaltan negeç kiilo yrese ceberleegyi baina.

Tariaanii gazarta casa togtookc ba kokir-şibke bolon ynese askaza oboolko agrokemzeenyyd juuç kiigdeegyi baina.

Yrese ceberlelge ba agrokemzeenyydiigi çangadkan jabuulza, oiriin cagaa gyicedkeke josotoi.

C. C. DELEGIIN
D. OÇIRZABIIN

Kolçaagiin zasagiigi unagaasanaas koişo arban taban ziliin oido

Kөndii ba Amarkanii zondo

Nөkөd buriaaduud by aigtii, taanariigi kyn doromzolkogyi. Mөnөөnii bolşoviiguud geeçe, kerbee manai otriadiin tonuul deerme kiibeleni, gemteniigi katuugaar keseeke baina.

Taanariigi sain duraar bidenertei niilegtii geze duradkanamdi. Tiigebel tanaikid bulta amagalan sain baika. Kerbee, өөsedөө bideneer kamta Kiaagtada dabkin orol cokoo aika baibal sain duraaraa somoo duusan tuşaagtii. Manaikin bol kenees jamar sisteemiin, jamar noomirtoi buu abasaniigaa raspiiska (ynemçelge) өkө ujalgatai.

Zebsegee kuriaaza, bidentei negedegtii!

Negedkesen otriaaduudiin darga Afanaasjev.
1919-onii dekaabri 24 өdөr. Өkin-Bulagiin toskon.

Tarbagatain kubiskalta ceregiin ştaabta

Kөndөtө nөkөd aa!

Sajakan abtasan alban medeenii josoor: Orongiin buriaaduud janvaariin 1 de bolson өөsediingөө cuglaan deere Aradiin Zөblөltө Zasagiigi toozo, baisan bykii zebsegee tuşaaka ba basa moridiin tezeel ba kool kөnө sөnii talaar zokiko tusalamza kyrgeke geze togtoobo. Orongoos dөrbөn kyn delegaaduud jireze ulas tөriin talaar kөtөlbөriikө emkidkekiin tula bidenees kyniigi erebe. Zavoodaas manai kyniigi darui jabuulkiigi medee өgөbөbdi. Togtooldoni 250 kynii gar tabilgatai. Ilerseniini daraa, toskonuudta zөbөөr kubaakiin tulada bidende zebsegee ilgeke baina geze medeecebebdi.

Kub. Cer. Ştaab: Malikoov, Pokaacki. Doodo-Zirem.

Zagan şadariin kubiskalta ceregiin ştaabta

Koopiiini buulgaad dooşo dooşoni jabuulagtii!

Nөkөd aa!

Nikoolsk teeşe dobtolon orozo jabasan Semioonoviin deermeçediigi darakiin tөlөө tuiliin erçemtei kemzee abagtii. Buu daaka kyçetei kamag kyçee darui tyrgen jabuulagtii.

Gancakan la çadaka çadakaaraa bulta esergyyceze bosoo bol – bidener ilana, tiigebel le manai froonto deere deermeçediigi buta cokizo çadakabdi. Semioonoviin deermeçed toskondo orobol duusan ykebebdi geze medeke keregtei.

Nөkөd aa, zonii keregiin tөlөө kөere ykeke, gertei peeşe deeree ykesenees kolo açatai şuu.

Kub. Cer. ariin jөrөnkii Ştaab. Malikoov, Pokaacki.
Adjudaant Siidorov

Tarbagatai. I—4-1920 on.

Koopi

Deede-Ydiin, Selengiin yjeez denyydiin kubiskalta ceregiin bykii ştaabuudta

Cacuu koopiiini buulgaad caaşani jabuulagtii

Nөkөd aa!

Mukartalaas, Çitiin traagtiin Tөbiin kubiskalta ştaabaas sajakan tөlөөlөgçө jirebe. Tөmөr karguigaas caadataliin Çitiin traagtiin bykii toskonuud negedeze, basa bidener çingi azalça aradiin zasagiin tөlөө, Kolçaag Semioonoviin deermeçed tonuulçadiigi ygei kiikiin tula esergyycen bosobo. Manai kubiskalta syr kyçen çaas byri, minuuta byri bidenii tөrөlki Baigaliin өmөnөki orondo jike bolzo baina.

Kub. Cer. ariin jөrөnkii ştaab.
Deede-Ydiin froont.
Tarbagatai. Malikoov.
Ştaabiin geşyyd: Pankoov.
I—10-1920 on.

ZYG BYKENEES

▽▽▽▽

LOONDON 8. (TASS). „Reltar" geze sonin bol Gastiingsada bol son olon ulasiin koorondoki şatariin tyrniiriin yriigi cegneze, tedenii naadasan paartilin kakadaasan ilyygi şyyze garsan, soveediin çempioon Botviinig gegçilgi ton sainaar naadaba geze temdeglebe.

* * *

LOONDON, 8 (TASS). Uurkai nuudaas ajuulgyi baidaliigi kang... kiin tula abtaka kemzeenyydiigi sakikiigi erisen Dergeeniiin 5 min gan kadiin kedelmeriçediin bosolgo bol bosolgoçodiin ilaltataigaar dyyrbe. Ezedni bol kedelmeriçediin eriltiigi kangaka bolbo.

* * *

BAKUU, 8 (TASS). Togtomol bolzoroos 65 konog urid Azerbaiczaan bol 1934 onii urgaciin tamkinii beledkeliin tesebiigi gyicedkebe. 2159 toonno tamaki ulasta tuşaaza, tesebee 102,8 proceent gyicedkebe.

* * *

VEENA, 8 (TASS). Janvaari 5. Øçegder ydeşelen bykii Bolgaar ulas dotoroo, ilangajaa Plovdiiv, Burgaasa, Borisovgraad kotonuudaar nilieedgyi kycetei gazariin kedeleen bolbo.

Tus gazariin kedeleenii tel bol Şofii kotoos zyyn urigşa 11 kilomeeteriin gazarta juumka, geze tukailagdaba. Ryminiees medeecenii josoor basa gazariin kedleen Bukareest kotodo medegdebe gene.

* * *

Pariiz, 8 (TASS). Romeen Rolaan gegçe Veengriiin jystiiciin miniisterte biçeg ilgeebe gene. R. Rollaan gegçe caazaluulkaa baisan Veengriiin komuniist Rakooşi gegçiigi arçalza biçebe ka.

* * *

TOKIOO. 8 (TASS). „Asaaki soninii medeecesnii josoor AKŞ iin naimaanii soveed bol" maarta sariin syyleer Kitad ba Japoonii azayiledberinyydiigi şalgakiin tula 15—20 kyrees teleeleg çediigi ilgeeke geze togtoobo.

* * *

MOSKVAA, 3 (TASS). Aza yiledberiin talka bolgoko kolboon dekaabri saracco talkanii 15 şine zavooduud ba mekanizirtuulsan talka bolgoko gazariigi aşaglalgada egebe. Syydkede 780 toonno talka eke kyçetei azal.

„Praavda" soninoos

Ekonoomikiin kriizis kedeçeneen aldagdalda kyrgesen be

Fraanca ulasiin „PEEPLI" geze sonin bişeg bolbol nojaabri 21-ba 30 ederiin dugaarnuudta ekonoomikiin kriizisiin „taban ziliin" eseste byke delekei deere bolson aguu jike aldagdalnuudiin dyngiigi gargaza baina.

„PEEPLI" geze soninii biçesen zyilyyd bolbol gol teleb Liige Naaciin barimtanuud deerees yndeselsen baina. Byke aldagdalnuudni iime derben zyileer ilgagdana: a) **tyykei ediin yiledberiiin aldagdal** (gazartariaalangiin azal ba uula kadiin azayiledberi), b) **faabrig zavoodiin yiledberiiin aldagdal; c) kudaldaa ba traansportiin aldagdal, ç) şelee profeesiin aldagdal g.m.**

Liige Naaciin barimtanuudiin josoor janza byriiin tyykei ediin (idee kooliin zyilyydiigi toolon ygeigeer) byke delekei deereki yiledberi bolbol 1929 on kyrtele tasaraltagyi oçoson baizal.

„Kerbee byke delekei deere byteegdeze baisan zyilyydiin engiin eseltiigi 2 proceento bykii ziliin 0,4 miliaarda altan doolorto tooloko bolbol, ene ton baga toocoon,-iime yre garna (miliaarda altan dooloroor):

	Tyykei- ediin bodo baisan yileto yiledberi	tukailaza	aldagdal
1930 on.	18,8	20,9	—2,1
1931 „	16,9	21,3	—4,4
1932 „	14,9	21,7	—6,8
1933 „	16,2	22,1	—5,9

1934 onii aldagdalnuudtai kamta 22-23 miliaarda altan dooloor bolno. Enyyn deere basa galdagdasan bujuu dalaida kajasan talka ba koofe, tariaalangiin gazar deere yldesen ba ezeze baisan kartaabka, gol gorkondo askasan arki,-nege ygeer kelebel, kudaldan abka kynyydiin dutamag baisan deerees ygei kiisen bykii baraanuudiigi nemeke josotoi. Ene aldagdalnuudiin byke yniigi 1930 onii yneer bodobol 24 miliaarda altan dooloroos baga bişe bolno. Kerbee 1929 onii yneer bodobol 30 miliaardada kyrne geze kelesen baina".

Kojordoki belegte-azayiledberiin aldagdalnuudta şilzeze orkodoo, byke delekei deereki faabrig zavooduudiin yiledberi bolbol 1929 ondo 90 miliaarda altan dooloroor ynelegdesen juuma geze kelesen baina.

„Manai dyngyydees jerenkii kriiziste dairagdaagyi SSSR-gi gargakada 86 miliaarda altan doolor ylene. Øseltiin teempiigi ton bagaar, çukam 2% bujuu ziliin 1,7 miliaarda dooloroor abça bodobol kriizisiin yjede bolson, azayiledberiiin aldagdalnuud iime bolno (miliaarda altan dooloroor):

	Faabrig zavoodiin bodoto yiledberi	Tukailagdaza baisan yiledberi	Aldagdal miliaarda altan dooloroor
1930 on.	73,1	87,7	—14.6
1931 „	63,6	89,4	—26,2
1932 „	54,2	91,1	—36,9
1933 „	60,2	92,8	—32,6

Tiime deerees kriizisiin tyryyşiin 4 zilde byke delekei deree (SSSR ygeigeer) faabrig zavooduudiin yiledberide uçarsan kamag garziigi 1929 onii yneer bodobol 1·0 miliaarda altan doolorto kyrçe baina.

1934 onii yiledberi engersen onii yiledberiees deeşee bolko bolboç, magad 70 miliaardada kyrkegyi baika. Tere tula kriizis ygei baibal kylieegdeze bolko zyilyydeer zişeelbel ziliin eceste dood zakani 25 miliaarda difiit garka bolno. Iime deerees faabrig zavoodiin yiledberiiin aldagdalnuudiin byke yniigi 1929 onii yneer bodobol 1934 onii eceste 135 **miliaarda tukai altan doloor bolno** geze zokioogçoos kelesen baina".

Kelkei kudaldaa ba traansportiin aldagdalnuudiigi zokioogço bolbol 50 miliaarda doolor bolno geze tooloson baina.

Zizeg kudaldaanii garziigi zokioogço bolbol derbedeki belegees çukam çelee profeesiin kynyydiin uçaruulsan garza geze tailbarilsan baina. Ene bykii garziigi 35 miliaarda dooloroor ynelsen baina.

1930 onoos 1934 on kyteleki kriizisiin SSSR-ees bişe bykii ulasuudta uçaruulsan garziigi yneer bodobol ecesee iime toonuud garna:

	Miliaarda dooloroor
a) Tyykei ediin yiledberi	30
b) Faabrig zavooduudiin yiledberi	135
c) Kelkii kudaldaa ba traansport	50
ç) Zizeg kudaldaa ba çeleeprofeesinuud	35
Kamta	250

Iime aguu jike, 250 miliaarda doolor mengenii juu bolkiigi oilguulkiin tula zokioogçoos dooro tolorkoilogdoson zişeenyydiigi yzyylsen baina:

«Fraanca ulasiin aradiin byke olzo bolbol kriizis bolkoos urid 10 miliaarda dooloroos deeşe garaagyi jum. Tere tula byke delekein ekonoomikiin kriizis bolbol 5 ziliin torşo dotor Fraanca ulasiin arad zonii negen zilde byt esen zyilnyydees 25 KUBI ylyy yne bykii zyilyydiigi zaldisan baiza.

Byke delekei deereki temer zamuudiin yne bolbol kedelzebaigaa sostav, staanca, depoo, eleektre baiguulganuudiin kamta kriiziseer urid 60 miliaarda doolor bolzo baisan.(Odoo tyvniigne ene tooto mengenii kagas kubiaas deeşe garadaggyi baika.)

Byke delekiidekinii kudaldanii flood bolbol poorto, kanaal ba busa baiguulaltanuudiin kamta jamarç cagta 25 miliaarda dooloroos deeşe ynetei boloogyi jum. Odoogiin şine bolbocon josoor baiguulagdasan traansportiin kamag ed zeeriigi edesen ba zaldisan usanii yjeriin uçaruulza bolko aldagdalnuud bolbol ene kriizisiin aldagdalnuudaar zişeelkede nileed baga baika".

Zokioogçiin dynnesen josoor byke delekein dain baildaan 170 miliaarda altan dooloriin garza uçaruulsan baizal (kynii amiigi toolon ygeigeer!) Ene tooto mengen bolbol byke delekein ekonoomikiin kriizisiin ynede oirtozo baina. Ene ekonoomikiin kriizis bolbol delekiinkinde magad byke delekein dainaas nileed deeşe yretei bolson baizal!

Byke kolbootiin kino kroonikiin kedelmeriçediin 3 dugaar zebleen

Moskvaada byke kolbootiin kinokroonikiin kedelmeriçediin 3 dugaar zebleen bolbo. Soveediin kinomatograafiin 15 zil bolsoniigi daşaram duulan tatagdasan ene zebleende, SSSR-iin zaka-kizaar bykenees, 200 garan kinoogiin kedelmeriçed jirebe.

—Øesedilngee ene zebleende manai kinokroonikiin kedelmeriçed ton jike amzaltataigaa jirebe-geze, sojuuz-kinokroonikiin treestiigi ketelegçe nek V. Iosiliеevic, cuglagçadta raapartalba. Caaşani manai kinokroonikiin negedelnyyd biçiikan keltesyyd baisanaa, odoo 4 jike faavrigtai, 12 kinobaazatai ba tusagaar baiguulagdasan kinopoojezdotoi treeste nyyd bolzo oloşoron esebe geze jariba Men basa 1934 onii yiledberiin tesebiigi dyyrgesenii ba ene onii yjede „Çiliuuskin", „Ilagçadiin kural" geze kinoo fiilmenyydiigi buulgan gargasan sajadaa „Kiirov" geze k... gargakaa baisanii tukai be.

SSSR-iin AKS-iin de... no-footo azayiledberiiin ... ravleeniiin naçaalnig n... Şymiaaski bol soveediin ... nikiin bodolgo ba uran... probleeme tukai jike ... kel kiibe. Enyynii udaa ... tribyyn deere, eligtro... daas jiresen naidalgata, ... ulasiin baatarlig nek. ... kino footokroonikiin ke... diin yiledberiçenii eblel... tyryylegçe nek. **Bilaakin** ... garça zebleende jiresen ... canuudiigi amarçalza, ... koişo kinokroonikiin sai... bariigi kysesen yge kel...

Zebleenii emenees ne... **lin, Voroşilov, Georiki** b... amarçalalga ilgeebe.

Bajariin zasidaani

1935 onii janvaari 8-nii ydeşe BMKAKDS-da (Buriaad-Mongoliin kedee azaliin Komuniis Deede surguuli), tus surguuliiin tyryyşiin tabilganaar daşaramduulsan bajariin kural bolbo.

Ene bajariin kuralda respyyblikiin alban gazaruudaas olon ailçad ba men BMKAKDS-iin kyndete şeef BK(b) N·iin Burmozkomiin sekretaar nek. M.N. Jerbaanov bailcaba—Ydeşiin 7 cagiin yje zonçigi cuglaraza, oloçorozo baina. BMKAKDS iin baişan dotoroo jike goj joogdoson ba bykii tasalganuudiin yydenyyd ergeer neegdenkei baizai.

Ede tasalganuud dotoroo tus tuskai suralcaluudta kereglegdedeg zyilyyd (Labratoori) kyn zonii karaka yzekiin tula delgeegdesen baina.

* * *

8 cag engereze baikada bajariin zasidaani neegdebe. Zasidaaniiigi BMKAKDS-iin reektor nek. Kiim neeke zuuraa, tabigdakaa nekediin zorilgo tu... nikonoor yge keleb...

Klyybeer dyyren... zon bol çanga ali... gaar nek. Jerbaano... sidaaniiin priziidiyy... galcaba.

Udaani yiledberi... liin tesebiigi gyic... dyn tukai nek. Kii... kel sonososonii syy... M. Jerbaanov bajar... kelebe. Zaalcooki ... ba ilangajaa tus su... dyyrgeze garkaa ... nek. Jerbaanoviin ... ygiigi tuiliin kanan... sonosbo.

Udaani eldeb em... zygees amarçalga ... syyleer suralcalda... kandasan udaan... şagnaza bykii dyy... rasan suragçadta ... biçeg olgobo.

Enyygeer bajar... kaagdaad, nekeriin... bolsonii udaa naa... bolzoi.

Номер верстал и выпускал П. ШИБИКОВ   Корректировал Н. ЦЫБЕНОВ   Старший печатник С. КОЧКИН.   Тип. изд. газеты «В.-М. Правды» и «Унэн»   Бурглавлит № 38.